

ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΙΣ ΤΟΥ ΚΑΤΑΛΟΓΟΥ
ΤΩΝ ΗΓΟΥΜΕΝΩΝ ΤΗΣ ΜΟΝΗΣ ΚΥΚΚΟΥ

Ὁ Hackett ἐν τῷ ἀξιολογιωτάτῳ αὐτοῦ ἔργῳ *History of the orthodox church of Cyprus* p. 345 παραθέτει καὶ κατάλογον τῶν ἡγουμένων τῆς Μονῆς τοῦ Κύκκου, κατ' ἀνακοίνωσιν τοῦ τότε ἡγουμένου τῆς Μονῆς Γερασίμου. Ἐπειδὴ κατὰ τὴν ὀλιγοήμερον ἐν Κύκκῳ διαμονήν μου πρὸς σύνταξιν τοῦ καταλόγου τῶν χειρογράφων τῆς Μονῆς ἔτυχε νὰ σημειώσω ὀνόματα ἡγουμένων ἐν κειμηλίοις, ἐπιγραφαῖς καὶ ἐν τῇ Περιγραφῇ τῆς Μονῆς τοῦ Κύκκου μὴ περιλαμβανόμενα ἐν τῷ καταλόγῳ τοῦ Hackett, τινὰ δὲ τῶν ἐν τῷ καταλόγῳ ἔχοντα ἀνάγκην διορθώσεως, διὰ τοῦτο ἀναλαμβάνω νὰ δημοσιεύσω τὰς σημειώσεις μου ταύτας, αἵτινες δύνανται νὰ χρησιμεύσωσιν εἰς τὸν βουλόμενον νὰ συντάξῃ πληρέστερον κατάλογον τῶν ἡγουμένων τῆς Μονῆς.

Ὁ παρὰ Hackett κατάλογος ἔχει ὡς ἑξῆς: 1) Ἡσαΐας 1081—1118. 2) *Συμεὼν* 1542. 3) *Μελέτιος* 1700. 4) *Σωφρόνιος* 1700—1736. 5) *Παρθένιος* 1745—1776. 6) *Μελέτιος* 1776—1818. 7) *Ἰωσήφ* 1818—1821. 8) *Χαράλαμπος* 1821—1822. 9) *Σωφρόνιος* 1822—1827. 10) *Νεόφυτος* 1827—1860. 11) *Σωφρόνιος* 1860—1890. καὶ 12) *Γεράσιμος*. Εἰς τὸν κατάλογον τοῦτον ἐπιφέρω τὰς ἑξῆς συμπληρώσεις.

1) Ἡσαΐας (;) Εἶναι λίαν ἀπίθανον, ὅτι ὁ ἀσκητὴς Ἡσαΐας ἐγένετο καὶ ἡγούμενος τῆς Μονῆς. Τὸ κτητορικὸν τῆς Μονῆς, τὸ ὁποῖον ἀναφέρει ἐκτεταμένως τὰ τῆς οἰκοδομῆς τῆς Μονῆς ὑπὸ τοῦ Ἡσαΐου, κάμνει μνείαν καὶ περὶ τοῦ πρώτου ἡγουμένου τῆς Μονῆς. «Εἰς ταῦτα ἔντρομος γενόμενος ὁ βασιλεὺς (Ἀλέξιος ὁ Κομνηνός) ἐξηγγέρθη τοῦ ἕπνου ἔμποδος, καὶ εὐθὺς ἐπρόσταξε τοῖς περὶ αὐτὸν εὐτρεπίσαι τὸ βασιλικὸν πλοῖον, εἰς τὸ ὁποῖον μετὰ πάσης τιμῆς τὴν Ἀγίαν εἰκόνα, ἐκόντι ἀκοντι θυμῷ καὶ εὐλαβῇ τινα Ἱερομόναχον διὰ Καθηγούμενον, ὡς λέγουσι, χρήματά τε ἱκανὰ πρὸς οἰκοδομὴν τοῦ Ναοῦ, ἀπέστειλε πάντα πρὸς τὸν τότε Δοῦκα τῆς Κύπρου, προστάζων αὐτῷ διὰ γραμματος ἐγχειρίσαι ταῦτα τῷ μοναχῷ Ἡσαΐᾳ, τῷ ἀσκουμένῳ κατὰ τὸ ὄρος Κύκκου»...¹⁾

Καὶ κατωτέρω ἐν τῇ αὐτῇ σελ. «Ὁ δὲ Ἡσαΐας λαβὼν αὐτὴν (τὴν εἰκόνα) εὐλαβῶς παρὰ τοῦ Δουκὸς καὶ τὰ ἄλλα πάντα, ὡς ὁ βασιλεὺς ἐκέ-

¹⁾ Περιγραφή τῆς Μονῆς τοῦ Κύκκου σ. 44 ἔκδ. 1817.

λευσεν, ἤρξατο κόπτειν τὸ ὄρος καὶ κτίζειν ἐν αὐτῷ Ναὸν μέγαν, εἰς ὄνομα τῆς Θεοτόκου, ἐν ᾧ καὶ τὴν σεπτὴν εἰκόνα ἀπέθετο, καὶ κελλία ἔτι πρὸς ἀνάπαισιν τῶν Μοναχῶν, ἅπερ καὶ τελέσας καὶ Ἑγούμενον ἐν τῇ Μονῇ καταστήσας καὶ τυπικὸν ἐν αὐταῖς διαταξάμενος»...

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω χωρίων μανθάνομεν 1) ὅτι ὁ Ἀλέξιος ὁ Κομνηνὸς μετὰ τῆς εἰκόνας ἀπέστειλε «καὶ εὐλαβῆ τινα Ἱερομόναχον, διὰ Καθηγούμενον, ὡς λέγουσι» καὶ 2) ὅτι ὁ ἀσκητὴς Ἡσαΐας κατέστησεν Ἑγούμενον ἐν τῇ Μονῇ οὐχὶ ἑαυτὸν, ἀλλὰ ἄλλον τινὰ ἀγνώστου ὀνόματος, πιθανῶς, κατὰ τὸ κτητορικόν, τὸν συνοδεύσαντα τὴν εἰκόνα κληρικόν.

2) *Λουκάς* (;) περὶ τὸ 1365. Ὡς πιθανὸς μόνον δύναται νὰ συγκαταλεχθῆ καὶ οὗτος, ἀναφερόμενος ἐν τῇ *Περιγραφῇ τῆς Μονῆς* (σ. 53) ὡς ἀνοικοδομήσας ταύτην μετὰ τὸν πρῶτον ἐμπρησμόν τῆς Μονῆς ἐπισυμβάντα κατὰ τὸ 1365, ἔχων ὡς συμβοηθὸν τὸν μοναχὸν Συμεῶνα. «Ταῦτα ἀκουσθέντα (τὰ τοῦ ἐμπρημοῦ) εἰς τὸν κρατοῦντα τότε τῆς Νήσου καλούμενον Ρεπιερὸ Ντελαζανία (Πέτρος Α΄)... ἠθέλησε τοῦ ἀνοικοδομησά τὴν Μονὴν δι' εὐλάβειαν... συγκατανεύσαντος δὲ εἰς τοῦτο τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς, ἦν ὁ λόγος ἔργον εὐθύς καὶ χρήματα ἐδόθησαν ἱκανὰ τοῖς Μοναχοῖς, ὧν ἀρχηγὸς ἦν τότε *Λουκάς Ἱερομόναχος, καὶ Συμεῶν Μοναχός*». Τὸ κτητορικὸν ὀνομάζει τὸν Λουκᾶν ἀπλῶς ἀρχηγὸν καὶ οὐχὶ Ἑγούμενον διὰ τοῦτο ἐδίστασα νὰ τὸν κατατάξω μετὰ τῶν Ἑγουμένων τῆς Μονῆς. Μεταξὺ δὲ τῶν δύο ἀναφερομένων ἐν τῇ ὀλίγον ἀσαφεῖ φράσει «ὧν ἀρχηγὸς ἦν τότε *Λουκάς Ἱερομόναχος καὶ Συμεῶν Μοναχός*» προτιμῶ τὸν πρῶτον, τὸν Λουκᾶν, ὡς κατέχοντα τὴν ἀνωτάτην ἀρχήν, καὶ διότι ἡ φρ. τίθεται ἐν τῷ ἐν. ἀρ. «ὧν ἀρχηγὸς ἦν τότε *Λουκάς*», καὶ διότι δύο ἀρχηγοὺς δὲν εἶναι δυνατόν νὰ παραδεχθῶμεν ἐν τῇ διαχειρίσει τῆς αὐτῆς ἐξουσίας. Ὁ δεύτερος, ὁ Συμεῶν, θὰ κατεῖχε θέσιν ὑπαρχηγοῦ, βοηθοῦ ἐν τῇ διαχειρίσει τῆς Μονῆς. (Πβ. καὶ σ. 73 τῆς *Περιγραφῆς* τῆς Μονῆς τοῦ Κύκκου).

3) *Συμεῶν* περὶ τὸ 1542 κατὰ τὴν *Περιγραφὴν* τῆς Μονῆς σ. 53: «Ἀλλὰ καὶ ἡ οἰκοδομή... ἅπασα διεφθάρη, ἡγουμενεύοντος τότε Συμεῶνος ἱερομονάχου. Κατὰ τὸ χιλιοστὸν πεντακοσιοστὸν τεσσαρακοστὸν δευτέρου ἔτος ἀπὸ Χριστοῦ ᾠκοδομήθη ὁ ναός.» Καὶ ἐν σ. 73. «Ἀλλὰ καὶ αὐθις κατὰ τοὺς χιλίους πεντακοσίους τεσσαράκοντα δύο, πυρποληθεῖσα δεύτερον ἡ Μονή, ἀνοικοδομήθη ταπεινῶς ὑπὸ τοῦ τότε ἡγουμενεύοντος Συμεῶν.

4) *Γρηγόριος* περὶ τὸ 1576 κατὰ τὴν *Περιγραφὴν* τῆς Μονῆς σ. 48: «Μετὰ τὴν τῶν Ἑθνικῶν (τῶν Τούρκων) ἐπικράτειαν, ἕξ ἔτη παρηλθὼν καὶ ἐκοσμήθη ἡ Ἁγία εἰκὼν, Ἑγουμενεύοντος τότε *Γρηγορίου*». Καὶ ἐν

ἐπιγραφῇ (τοῦ 1795) ἐπὶ τῆς εἰκόνης τῆς Παναγίας τοῦ Κύκκου ἐπαναλαμβάνονται τὰ αὐτὰ:

*Κοσμήθη μὲν πάλαι Γρηγορῇ Ἑγουμένῳ Α΄ΦΟΞ
νῦν δὲ κοσμήτῃ ὡς δοῖται Μελετίῳ
τῆς αὐτῆς Μονῆς ἐλαχίστῳ Καθηγένη Α΄ΥγΕ*

(Περὶ Μελετίου ἰ. κατωτέρω ὑπ' ἀρ. 11).

5) **Νικηφόρος** περὶ τὰ μέσα τῆς 17ης ἑκατ. πρὸ τῆς εἰς τὸν Ἀρχιεπισκοπικὸν θρόνον ἀναβάσεως αὐτοῦ κατὰ τὴν *Περιγραφὴν* τῆς Μονῆς τοῦ Κύκκου σ. 51: «Τοῦτο τοίνυν τὸ πάλαι διάσημον Μοναστήριον, (ἡ Μονὴ τῶν Ἱερέων) διαφθαρὲν καὶ ἐρημωθὲν, ἐγένετο μετόχιον τοῦ Κύκκου καὶ ἀνοικοδομήθη παρὰ τινος *Νικηφόρου* Ἑγουμένου ἐπιγραφομένου Κύκκου, καὶ Μονῆς, ὅστις καὶ Ἀρχιεπίσκοπος ἐχορημάτισε Κύπρου ὕστερον». Ὡς ἀρχιεπίσκοπος Κύπρου ἐφρόντισε κατὰ τὸ 1672 ὅπως ἀνανεωθῇ τὸ σιγίλλιον τῆς ἀναγνωρίσεως τῆς Μονῆς ὡς σταυροπηγιακῆς. Πβ. *Περιγραφὴν τῆς Μονῆς* σ. 49 καὶ σ. 87 (κ. ἀ.) Γράμμα Πατριαρχικὸν Συνοδικὸν» τοῦ 1672. (Πβ. καὶ *Hackett p. 208,212-3 337 κ. ἀ.*) Ὁ Νικηφόρος ὡς ἀρχιεπίσκοπος ἀφίερωσεν εἰς τὴν Μονὴν τοῦ Κύκκου τὸ ἀνωτέρω περιγραφὲν ξύλινον ἀντιμήνσιον.

6) **Ἰωαννίκιος** περὶ τὸ 1710 ἐν ἐπιγραφῇ ἐπὶ κειμηλίου τῆς Μονῆς, τοῦ Σταυροῦ τῆς *Μαύρης* λεγομένου. (Βάσ. 0,145, κάθετ. πλ. 0,46, ὀριζοντ. 0,24). «Διὰ συνδρομῆς τοῦ πανοσιωτάτου ἁγίου καθηγουμένου *Ἰωαννικίου* 1710 Ἀπριλίου 20».

Δι' ἐξόδου καὶ δαπάνης Κωνσταντῶν, Μαρμωνέων, Χρησάνθου, Μπενηζήλου, Ἰωάνη, Παλεο(λόγου), Δημητράκη διὰ ψηφικίντους CO (σωτηριάν).

Ἐπὶ τοῦ σταυροῦ λεπτόταται καλῆς τέχνης ξυλογλυφαίαι παριστώσαι ἐπὶ τῆς μιᾶς πλευρᾶς: τὸν Ἐθαγγελισμὸν, τὴν Βάπτισιν, τὴν Γέννησιν τοῦ Χριστοῦ, τὴν Ὑπαπαντήν, τὴν Μεταμόρφωσιν, τὴν Ἐγερσιν τοῦ Λαζάρου καὶ ἐπὶ τῆς ἐτέρας πλευρᾶς: τὴν Κοίμησιν, τὴν Σταύρωσιν, τὴν Ἀνάληψιν, τὴν Ἀνάστασιν, τὴν Πεντηκοστήν, τὴν Βαῖοφόρον.

7) **Μελέτιος** Α΄ ἢ Β΄; ἐν τῇ *Περιγραφῇ* τῆς Μονῆς τοῦ Κύκκου σ. 53. «Ἐπειδὴ τὰ πρὸς Ἀνατολὰς καὶ τὰ κατὰ τὸ Νότιον μέρος εὐρισκόμενα νῦν Κελλία, ᾠκοδομήθησαν παρὰ τοῦ ἀειμνήστου Ἑγουμένου *Μελετίου*, κατὰ τὸ χιλιοστὸν ἑπτακοσιοστὸν Σωτήριον ἔτος καὶ *ἐπέκεινα*. Ἡ δὲ μεγάλη φαινομένη στέρνα, ἐγένετο παρὰ τοῦ μετ' αὐτὸν ἡγουμενεύσαντος *Μακαρίου Σωφρονίου*».

Ἐπροτίμησα νὰ θέσω τὸν Μελέτιον μετὰ τὸν Ἰωαννίκιον 1) διότι τὸ κτητορικὸν ἐντελῶς ἀορίστως θέτει τὴν χρονολογίαν τοῦ Μελετίου διὰ τὸ στρογγύλον τοῦ ἀριθμοῦ κατὰ τὸ 1700 καὶ *ἐπέκεινα*, τὸ ὁποῖον *ἐπέκεινα*

δύναται νὰ σημαίη τὰς πρώτας δεκαετηρίδας τοῦ 1700 καὶ 2) καὶ κυριώτατον, διότι τὸ κτητορικὸν τὸν τοποθετεῖ πρὸ τοῦ Σωφρονίου, τοῦ ὁποίου ἔχομεν ἐπίσημον τὴν χρονολογίαν ἐν τῇ ἐπιγραφῇ τῆς *Στέρας* τοῦ 1734, περὶ ἧς ἰδὲ ἀμέσως κατωτέρω. Ἐπειδὴ λοιπὸν τὸ μὲν κτητορικὸν θέτει τὸν Μελέτιον πρὸ τοῦ Σωφρονίου, κατὰ δὲ τὸ 1710, ὡς εἶδομεν ἀνωτέρω (ἀρ. 6) ἡγούμενος ἦτο ὁ Ἰωαννίκιος, διὰ τοῦτο ἐπροτίμησα νὰ θέσω τὸν Μελέτιον μεταξὺ Ἰωαννικίου καὶ Σωφρονίου.

8) *Σωφρόνιος* περὶ τὸ 1734: Ἀναφέρεται ἐν τῇ ἐπιγραφῇ τῆς *Στέρας* ὀλίγον ἀπεχούσης τοῦ Ναοῦ. Ἡ ἐπιγραφὴ (1.07×0,20×0,85) ἔχει οὕτω: *Ἐγένετο αὕτη ἡ φύλαξις τοῦ ὕδατος ἐν τοῖς χρόνοις τοῦ Πανοσιωτάτου Καθηγουμένου Κυρίου Σωφρονίου ἔτος ΧΥ ΑΨΛΔ' Ὀκτωβρίῳ ΚΣ'.*

Χριστόδουλος Μοναχὸς μίστωρ.

Ἄνωθεν δὲ ἐπὶ τοῦ τοίχου $\frac{1C|\overline{XC}}{NI|KA}$ ΑΨΛΕ.

Τὰ αὐτὰ ἀναφέρει καὶ ἡ *Περιγραφή* τῆς Μονῆς σ. 53. 54 μὲ ἐσφαλμένην ὅμως χρονολογίαν 1745 ἀντὶ 1735. «Ἡ δὲ μεγάλη φαινομένη *Στέρα* ἐγένετο παρὰ τοῦ μετ' αὐτὸν (τὸν Μελέτιον) ἡγουμενεύσαντος Μακαρίου *Σωφρονίου*, ἐπιστατοῦντος ἐν τούτοις πᾶσι καὶ τοῦ μακαρίτου σκευοφύλακος Χριστοδούλου, πάντων τε τῶν πατέρων μοχθούντων καὶ ἐξαιρέτως τοῦ μαίστορος Χριστοδούλου, κατὰ τὸ χιλιοστὸν ἑπτακοσιοστὸν τεσσαρακοστὸν πέμπτον ἔτος, ὅτε προεστάτευσεν τῆς Μονῆς ὁ οἰκονόμος Παρθένιος Ἱερομόναχος». Κατὰ ταῦτα ὁ Σωφρόνιος οὐχὶ ἀπὸ τοῦ 1700 ἡγούμενος ἀλλὰ περὶ τὴν 3 δεκαετηρίδα τοῦ 18ου αἰῶνος.

9) *Παρθένιος*: Οὐχὶ ἀπὸ τοῦ 1745¹⁾ (γρ. 1735) ἡγούμενος ὡς παρὰ Hackett φέρεται, ἀλλὰ πολὺ ἀργότερα μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τῆς ἀνοικοδομήσεως (τῷ 1755) τῆς Μονῆς, καίσης (τῷ 1751), ὡς σαφῶς ἀναφέρεται ἐν τοῖς ἐπομένοις χωρίοις τῆς *Περιγραφῆς*. Καθ' ὅλον δὲ τὸ πρὸ τῆς ἀνοικοδομήσεως τῆς Μονῆς διάστημα (1735—1755) διετέλει ὡς οἰκονόμος καὶ προστάτης τῆς Μονῆς. Πβ. τὸ ἀνωτέρω χωρ. τῆς *Περιγραφῆς* (σ. 53—4), τὸ πραγματευόμενον περὶ *Σωφρονίου* (ἀρ. 8). «Ἡ δὲ μεγάλη *στέρα* ἐγέντο παρὰ τοῦ μετ' αὐτὸν ἡγουμενεύσαντος Σωφρονίου... ὅτε προεστάτευσεν τῆς Μονῆς ὁ οἰκονόμος Παρθένιος Ἱερομόναχος». Καὶ ἐν σ. 57 τῆς *Περιγραφῆς*: «Κατὰ τὸ χιλιοστὸν ἑπτακοσιοστὸν πεντηκοστὸν πρῶτον ἔτος ἀπὸ Θεογωνίας, κατὰ τὸν μῆνα Νοέμβριον, ἐπυρπολήθη ἡδὴ τρίτον ἡ Ἱερὰ αὕτη Μονὴ ἐξ ὀλοκλήρου, ὁμοῦ μετὰ τῆς Ἐκκλησίας, πρῶ-

¹⁾ Πβ. τὰ ἀνωτέρω ἐπὶ Ἠγουμένου Σωφρονίου (ἀρ. 8) λεχθέντα, καθ' ἣ χρονολογία τῆς *Περιγραφῆς* 1745 πρέπει νὰ διορθωθῇ εἰς 1735.

στατεύοντος τοῦ ἄνωθεν οἰκονόμου Κύρ Παρθενίου». Καὶ κατωτέρω: «Κατὰ δὲ τὸ χιλιοστὸν ἑπτακοσιοστὸν πενηκοστὸν πέμπτον ἔτος, ἀνοικοδομίτη αὐθις διὰ προσασιαῶν τῆς Θεομήτορος, παρὰ τοῦ αὐτοῦ Οἰκονόμου, ὑπομείναντος τοῦ αἰοιδίου θλίψεις καὶ στενοχωρίας». Καὶ τέλος ἐν σ. 59 «...καὶ ἐτελείωσεν (ὁ Παρθένιος) αὐτὸ τὸ θεάρεστον ἔργον, καὶ ἀνήγειρε τὸν οὐτιω περιφρ.νῆ Ναόν, καὶ ἅπαντα τὰ περικαλλῆ Κτίρια, τὰ νῦν ἐν τῇ Ἁγία Μονῇ ὁρώμενα, ὅστις καὶ μετὰ τὴν οἰκοδομὴν Ἠγούμενος ἐχορημάτισε». Ἀπέθανε δὲ τῷ 1776.

Ὁ Παρθένιος ἀναγράφεται καὶ ἐν ἐπιγραφῇ δεξιᾷ τῷ εἰσερχομένῳ εἰς τὸ Συνοδικὸν (Τόξον διάμ. 0,98, ἀκτὶς 0,49, ὕψος 0,60. Ἡ ἐπιγραφὴ ἐπὶ τραπέζιου $0,76 \times 0,62 \times 0,36$).

Ἡ ἐπιγραφὴ πρέπει νὰ ἀναγνωσθῇ ἐν ἐλεγειακοῖς στίχοις.

*Κάλλος, ὃ εἰσοράεις νῦν τῆσδε Μονῆς ἐπὶ πρώτων
ἤγαγεν ἄν ζῆλος καὶ πόνος ἰδμοσύνης.*

*Τοῦ γὰρ ἔτους χιλιοστοῦ καὶ ἑπτακοσιοστοῦ
πεντηκοστοῦ καὶ πρώτου ἁωρί ποθεν,*

5 *πῦρ ἐξαφθὲν ἔκανσε ναὸν περίοικά τε πάντα,
σωθέντων πατέρων θεσπεσίῃ χάριτι,
εἰκόνας εὐαγέος Θεομήτορος, ἣν γε φέροντες
ᾤκησαν πρώτον Βασιλικὴν διετές
εἶτα Μονὴν Ἁγίαν ἐνιαυτὸν καὶ μετὰ τοῦτον,*

10 *πάντα καλῶς αὐθις δείματο Ἠγούμενος, Πάρθένιος ¹⁾*

Νῦν δ' ἐπικοσμήσας ὁ ταπεινὸς Μελέτιος.

Περὶ Παρθενίου ἰδὲ καὶ ὅσα ὁ διαδεχθεὶς αὐτὸν ἀνεψιὸς του Μελέτιος γράφει ἐν ἀρχῇ τῆς Περιγραφῆς (τῆς γ'. ἐκδ. 1817) σ. 12—13 περὶ τῶν μεγάλων κόπων, τοὺς ὁποίους κατέβαλεν ὁ θεὸς του πρὸς ἀνοικοδόμησιν καὶ ἐξωραϊσμὸν τῆς Μονῆς.

10) *Μελέτιος Γ'*. (1776—1818). α) Ἐν ἐπιγραφῇ τῆς Νοτίας Πύλης τῆς Πάφου λεγομένης. (Τεθλασμένον τόξον· διάμ. 1,45, ἀκτ. 0,83, ὕψ. 0,84. Ἐπιγρ. Τραπέζ. $0,87 \times 0,66 \times 0,43$). Ἄνωθεν ἡ χρονολ. ΑΨΠΕ. Ἡ ἐπιγραφὴ αὕτη ὡς καὶ αἱ β') καὶ στ') ἀναγνωστέαι ἐν τριμέτροις ἰαμβικοῖς στίχοις.

*Ὁρᾶς, θεατά, τὸν σεπιτὸν δόμον τόνδε,
φέριστον, λαμπρόν, ὠραῖον ἐν τῷ κάλλει.
Σπουδῇ, δαπάνῃ τοῦ οἰκτροῦ Μελετίου,*

¹⁾ Ἐν τῷ 10ῳ στ. ἡ λ. Παρθένιος πλεονάζει· πιθανῶς προσθήκη τοῦ μετ' αὐτὸν ἡγουμενεύσαντος Μελετίου.

Προϊσταμένον τῆς ἐνθάδε Μονῆς τε
τῆς Θεοτόκου καὶ Παρθένου Μαρίας,
πυρὶ τεφρωθεὶς ὠκοδόμηται αἰθίς,
κάλλει καὶ μήκει ὑπερτερῶν τοῦ πάλαι,
ὥπερ Κύριος ὁ υἱὸς αὐτῆς δώσει
μισθὸν τῶν πόνων καὶ συνδρομητῶν τούτου,
ἔπουράνιον δόμον εἰς κατοικίαν.

β) Ἐν ἐπιγραφῇ ἐπὶ τοῦ κάτω μέρους τῆς Εἰκόνης τῆς Παναγίας (1785)

Ἐγμμέδων, κύνιστος, παμφαῆς λόγος
ἦγεν εἰς κόσμον πρὸς πατρός, ὥπερ θρόνος
εἰέθη μήτηρ ἀγνή Μαρία κόρη.
ἔμψυχος πασῶν ἐκλελεγμένη μόνη.

5 Ὡς οἶσα τοίνυν ἀγλαόμορφος θῶκος,
καθέδρα χρυσεῆ προφητικός τε πόκος,
δέξαι προσηνῶς, ὦ Θεοτόκε, θρόνον,
ὄν χεῖρ ἐκ δρυὸς ἐσκεύασε τεκτόνων
δι' ἐμοῦ οἰκτροῦ δούλου σου Μελετίου,

10 οὗ μνησθείης νῦν κ' ἂν ἐν τῷ τέλει βίου.
Πέρας δ' εἴληφεν ὀγδοηκοστῶ πέμπω
πρὸς χιλιοστῶ ἔτει καὶ ἑπτακοσίω.

γ) Ἐν ἐπιγραφῇ ἐπὶ τοῦ δεξιῦ παρυστάτου τῆς Εἰκόνης τῆς Παναγίας:
Μνήσθητι, Δέσποινα, κ' ἀμοῦ τοῦ ταπεινοῦ δούλου σου. Μελετίου καὶ
τῆς ἱερᾶς σου Μονῆς ἐλαχίστου Καθηγέτου Α Ψ Π Ζ.

δ) Ἐν ἐπιγραφῇ ἐπὶ τῆς εἰκόνης τῆς Παναγίας, τὴν ὁποίαν καὶ ἀνω-
τέρω ἐσημείωσα ἐν τῷ κεφ. περὶ Γρηγορίου (ὑπ ἄρ. 4).

Νῦν δὲ κοσμητ' ὡς δρᾶται Μελετίω
τῆς αὐτῆς Μονῆς ἐλαχίστω Καθηγέτη Α Ψ Υ Ε.

ε) Ἐν ἐπιγραφῇ ἐπὶ Εὐαγγελίου φέρουση τὸ ὄνομα Μελετίου Γ'. 1813

στ) Τῆς αὐτῆς τῆ προηγουμένη χρονολογίας εἶναι ἡ ἐπιγραφὴ δεξιᾶ
τῶ εἰσερχομένω εἰς τὸν Ναὸν (Διαμετρ. 1,44, ὕψ. 0,85).

Ἐν χιλιοστῶ ἔτει κ' ὀκτακοσίω
δεκάτῳ τρίτῳ, ἐν μηνὶ Ἰουλίῳ,
ἡμέρᾳ Τρίτῃ κ' ὀγδῶ τοῦ παρόντος,
τρίτῃ φυλακῇ τῆς νυκτὸς ἀποφράδος

5 συνέβη τρίτον ¹⁾ ἔμπρησμός πάνυ μέγας

¹⁾ Δὲν πρόκειται περὶ τρίτου ἔμπρησμοῦ, ἀλλὰ περὶ τετάρτου ἐκ τῶν γνωστῶν διότι,
ὡς μανθάνομεν ἐκ τῆς Περιγραφῆς τῆς Μονῆς, μέχρι τοῦ 1751 ἔχομεν τρεῖς ἔμπρησμούς

ταύτης τῆς Μονῆς ὑπέρτερος τῶν πάλαι
οὐ γὰρ ἀφήκεν ἀβλαβές ἀπρηστόν τε
ἐκτὸς τεμένους ἱεροῦ καὶ τῶν ἔνδον
καὶ τῶν πατέρων θεσπεσίῃ προνοίᾳ.

- 10 Ἐπεὶτα πάλιν δυνάμει τῆς Παρθένου
ἤκεν εἰς τοῦτο κάλλος, ὡς νῦν δρᾶται.
Ἄλλ', ὦ Παρθένε, ἱεσίας σῶν δούλων
προσφερόμενας σὺ τεμένει προσδέχου
καὶ δίδ' εὐσπλάχνως ἐκάστῳ τὸ συμφέρον.
- 15 Τοὺς προσκυνητὰς Σῆς πανσέπτου εἰκόνας
ρύου πειρασμῶν, παντοίων τε κινδύνων,
ἐξαιρέτως δὲ τὴν Σὴν Μονήν, Κυρία,
καὶ τοὺς ἐν αὐτῇ αἰεὶ σκέπε καὶ φροῦρει.
Δὸς δὲ Σὴν χάριν ἔχοιεν διὰ βίου
- 20 προῖσταμένῳ, ὑπηκόοις καὶ πᾶσιν.

ΑΜΗΝ

Ἐν δὲ τῇ Περιγραφῇ (σ. 101) ἐν τῷ Σιγίλλῳ τοῦ 1815 «καὶ αἴτιον τῆς ἐκδόσεως τοῦ συγγιλείου ἐκείνου (1783) παρεισάγον τὸν τότε Καθηγούμενον τῆς ἱερᾶς Μονῆς κύριε Μελέτιον, παραστάτην συνοδικῶς». Ἀπορῶ ὅμως, διατὶ τὸ Σιγίλλιον τὸν ἀναφέρει ὡς «τὸν τότε Καθηγούμενον» καὶ οὐχὶ «τὸν καὶ νῦν Καθηγούμενον». Μὴ ἔχωμεν καὶ ἕτερον Μελέτιον ἐν τῷ διαστήματι τούτῳ (1776—1818) ἢ ἡ φρ. δὲν διευπλώθη καλῶς;

Ἐπίσης ἐν τῷ ἐξωφύλλῳ (ἄνευ ἀρ.) τῆς Περιγραφῆς, ὅπου ὑπάρχει εἰκὼν τῆς Παναγίας εἰς τὸ κάτω μέρος τῆς εἰκόνας: «Τῆς σῆς ὑπερεδόξου καὶ εὐεργετικωτάτης Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου εὐτελῆς δούλος ὁ Μελέτιος ἐκ Μυριανθούσης καὶ τῆς τοῦ Κύκκου ἱερᾶς σῆς Μονῆς ταπεινὸς Καθηγέτης Α΄ΩΙΣ. Ἐν δὲ σ. 1 τῆς Περιγραφῆς: «Νῦν τρίτον τύποις ἐκδοθεῖσα ὑπὸ Σεραφεῖμ τοῦ Πισσιδείου, Ἠγουμενεύοντος τοῦ ἐν Ἱερομονάχοις Κυρίου Μελετίου Τρίτου». Καὶ ἐν σ. 14. Μελέτιος Ἱερομόναχος Κύπριος.

11) Ἰωσήφ 1818—1821 (ἀπαγχονισθεὶς τῷ 1821) 12) Σωφρόνιος 1822—1827. 13) Νεόφυτος 1827—1860. 14) Σωφρόνιος 1860—1890.

1) Ὁ πρῶτος (σ. 45) τῷ 6,873 ἀπὸ κτ. κόσμ. ἦτοι τῷ 1365· τὰ αὐτὰ ἐν σ 53, ἔνθα τὸ 6073 διωρθωτέον κατὰ τὰ ἀνωτέρω εἰς 6873 καὶ σ. 73 2) Ὁ δευτερός πρὸ τοῦ 1542 ἡγουμενεύοντος Συμεῶνος ἰ. ἀρ. 3 σ. 53 καὶ 73 καὶ 3). Ὁ τρίτος τῷ 1751· «ἐλυρολήθη ἡδὴ τρίτον ἢ Ἱερά αὕτη Μονή» ἐν σ 57 καὶ 66, 74 καὶ 91. Π6 καὶ Hackett p. 337.

15) *Γεράσιμος* 1890—1911 καὶ 16) *Κλεόπας* ὁ νῦν ἡγούμενος τῆς Μονῆς.

Ὁ κατάλογος οὗτος εἶναι ἀκόμη ἐν πολλοῖς ἀτελής κυρίως διὰ τοὺς πρὸ τοῦ 1700 χρόνους· καθ' ὅμοιον ὁμως τρόπον δύνανται πολλὰ κενὰ νὰ συμπληρωθῶσιν.

ΧΡ. Γ. ΠΑΝΤΕΛΙΔΗΣ Δρ. Φ.
Συντάκτης τοῦ Ἱστορικοῦ Λεξικοῦ.